

Vreme: 19.09.2026 08:00

Medij: forbes.n1info.rs

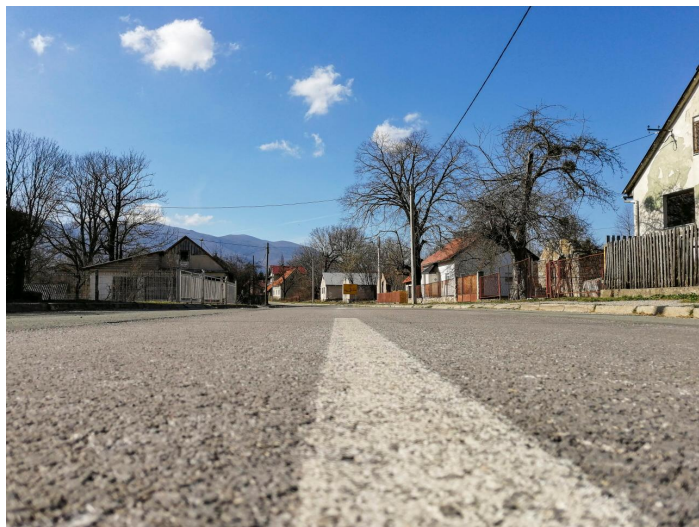
Link: <https://forbes.n1info.rs/novac/vise-od-40-odsto-opstinskih-puteva-u-srbiji-nema-asfalt-i-ovo-je-razlog->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Više od 40 odsto opštinskih puteva u Srbiji nema asfalt: I ovo je razlog zašto nam je hrana skupa

10475

Dužina opštinskih puteva je dvostruko veća od dužine državnih što ukazuje na njihov značaj za svakodnevno funkcionisanje privrede i stanovništva. Međutim, prema podacima za 2024, nešto manje od 60 odsto ima savremeni kolovoz - dominantno asfalt i beton - dok više od 40 odsto čine tucanički i zemljani putevi, vidi se u nedavno objavljenoj analizi [...]

19. sep 2026. 08:00

Dužina opštinskih puteva je dvostruko veća od dužine državnih što ukazuje na njihov značaj za svakodnevno funkcionisanje privrede i stanovništva. Međutim, prema podacima za 2024, nešto manje od 60 odsto ima savremeni kolovoz - dominantno asfalt i beton - dok više od 40 odsto čine tucanički i zemljani putevi, vidi se u nedavno objavljenoj analizi Fiskalnog saveta, koja se u jednom delu bavi kvalitetom i dostupnošću fizičke infrastrukture i uticajem koji to ima na poljoprivrednu proizvodnju.

Poseban problem kada se radi o fizičkoj infrastrukturi su atarski putevi koji direktno utiču na troškove i efikasnost poljoprivredne proizvodnje.

Za razliku od opštinskih, koji su bar delimično obuhvaćeni investicionim ciklusima, ulaganja u atarske puteve ostaju minimalna i nesistematična i na nivou su statističke greške, vidi se iz analize.

Fiskalni savet je nedavno objavio analizu "Poljoprivreda Srbije, između stagnacije i reforme: Proizvodnja, cene i agrarna politika".

Deo te analize bavi se nerazvijenom infrastrukturom, odnosno njenim posrednim uticajem na poljoprivrednu proizvodnju. Unapređenje i dostupnost fizičke infrastrukture predstavlja važan preduslov da reforma agrarne politike proizvede stvarne efekte, navodi se.

"Promene u dizajnu podsticaja, same po sebi, imaju ograničen domet ukoliko nisu praćene investicijama koje omogućavaju efikasniju proizvodnju, pristup tržištu i smanjenje troškova".

U tom smislu, u analizi Fiskalnog saveta se ukazuje da **infrastrukturni** deficiti u Srbiji deluju kao strukturno ograničenje produktivnosti poljoprivrede. I da umanjuju efekte budžetske podrške kroz subvencije.

Stanje opštinskih puteva

Lokalna putna infrastruktura jedno je od ključnih uskih grla za ekonomsku aktivnost u ruralnim područjima, uključujući i poljoprivredu, ukazuje Fiskalni savet u analizi.

Stanje opštinskih puteva, kako se dodaje, ne utiče samo na kvalitet života, već i direktno na poljoprivrednu proizvodnju.

"Ograničen pristup lokalnim i regionalnim tržištima, otežan transport repromaterijala i gotovih proizvoda, kao i slabija povezanost sa otkupnim centrima i prerađivačkom industrijom, značajno povećavaju troškove i smanjuju tržišnu poziciju poljoprivrednika".

U analizi se potom navodi podatak da dužina opštinskih puteva iznosi oko 32.000 kilometara. To je više nego dvostruko veća dužina od dužine državnih puteva koji su približno 15.000 kilometara. To ukazuje na značaj opštinskih puteva za svakodnevno funkcionisanje privrede i stanovništva, navodi se u analizi.

Međutim, uprkos značaju opštinskih puteva, njihov kvalitet je nizak, ocenjuje Savet.

Vreme: 19.09.2026 08:00

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/novac/vise-od-40-odsto-opštinskih-puteva-u-srbiji-nema-asfalt-i-ovo-je-razlog->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Više od 40 odsto opštinskih puteva u Srbiji nema asfalt: I ovo je razlog zašto nam je hrana skupa

"Prema podacima za 2024. godinu, nešto manje od 60 odsto opštinskih puteva ima savremeni kolovoz, dominantno asfalt i beton, dok više od 40 odsto čine tucanički i zemljani putevi".

U analizi se ukazuje da postoje značajna ulaganja u lokalne puteve, ali da, sa druge strane, izostaje sistematično upravljanje. To dovodi do ograničenih efekata na kvalitet infrastrukture.

U vezi sa tim, iznosi se podatak da je u periodu od 2021. do 2025. u lokalnu drumsku infrastrukturu uloženo skoro 130 milijardi dinara (približno 1,1 milijardi evra). Ovaj segment je, stoga, pojedinačno najveća stavka kapitalnog budžeta lokalnih samouprava. Ima udeo od oko trećine u ukupnim investicijama lokala.

Međutim, u analizi se dalje navodi da planiranje radova nije zasnovano na pouzdanim i sveobuhvatnim evidencijama o putevima. One u brojnim lokalnim samoupravama nisu kompletne ili ne odražavaju stvarno stanje infrastrukture.

Izostaje integrisano planiranje. Izgradnja, rekonstrukcija i održavanje često se planiraju odvojeno, što dovodi do slabe koordinacije i neefikasnog korišćenja sredstava.

Problemi i u oblasti nabavki

Problemi su izraženi i u oblasti javnih nabavki, tvrdi Fiskalni savet u analizi. "U praksi se javljaju ograničena konkurencija, česta aneksiranja ugovora i značajna odstupanja u vrednosti i obimu radova".

U pojedinim slučajevima, kako se dodaje, vrednost ugovora je naknadno uvećavana i do zakonskog maksimuma, a pojedine pozicije radova povećavane su i višestruko.

Istovremeno je, dodaje Fiskalni savet, sistem praćenja efekata ulaganja slab. "Lokalne samouprave ne raspolažu adekvatnim indikatorima koji bi omogućili ocenu stvarnih rezultata investicija. Kao posledica, značajna sredstva se troše bez jasne veze sa poboljšanjem kvaliteta infrastrukture i usluga, uključujući i uslove za poljoprivrednu proizvodnju".

Ulaganja u atarske puteve "statistička greška"

Poseban problem, prema ovoj analizi, predstavljaju atarski putevi. Oni direktno utiču na troškove i efikasnost poljoprivredne proizvodnje.

"Dok su ulaganja u opštinske puteve bar delimično obučena investicionim ciklusima, ulaganja u atarske puteve ostaju minimalna i nesistematična".

Manji broj jedinica lokalne samouprave uopšte planira (a na kraju i troši) novac za ove namene.

"Ukupna izdvajanja na nivou svih lokalnih budžeta u proseku godišnje jedva premašuju 50 miliona dinara, što je na nivou statističke greške u odnosu na značaj ovih puteva za poljoprivredu, ali i ukupan budžet kojim lokalne samouprave raspolažu".

Prema primeru datom u analizi Fiskalnog saveta, u 2025. godini su sve lokalne samouprave za izgradnju i održavanje atarskih puteva izdvojile oko 85 miliona dinara. Sa druge strane su za investiciono održavanje, izgradnju i opremanje sportskih igrališta i stadiona isplatile skoro šest puta više - približno 500 miliona dinara.

Nedovoljno ulaganje u atarske puteve direktno povećava transakcione troškove u poljoprivredi i smanjuje konkurentnost sektora, smatra Fiskalni savet.

"Loš pristup parcelama povećava troškove transporta, gubitke u žetvi i logističke troškove, posebno u intenzivnoj proizvodnji i u uslovima većih gazdinstava. Istovremeno, ograničen pristup mehanizacije i tržištu smanjuje ekonomsku isplativost proizvodnje i dodatno usporava strukturnu transformaciju sektora".

U tom smislu se zaključuje da **infrastrukturni** deficit, naročito u segmentu atarskih puteva, predstavlja jedan od manje vidljivih, ali suštinski važnih faktora koji ograničavaju ukupnu produktivnost poljoprivrede u Srbiji.

Nedovoljna ulaganja u navodnjavanje

Deo analize o stanju infrastrukture i njenom uticaju na poljoprivredu odnosi se i na navodnjavanje i upravljanje vodama. U analizi se ukazuje da oni predstavljaju kritičan, ali nedovoljno razvijen oslonac poljoprivredne proizvodnje u Srbiji.

Prema raspoloživim podacima datim u analizi, u sisteme za navodnjavanje i upravljanje površinskim tokovima vode u periodu od 2021. do 2025. godine uloženo je približno 70 miliona evra.

Ta ulaganja, piše u analizi, nisu dovoljna ni u odnosu na objektivne potrebe sektora. Efekti ulaganja su dodatno umanjeni kašnjenjima u planiranju i nefunkcionalnošću pojedinih delova sistema.

Kao posledica svega toga, navodnjavanje ostaje "marginalan element proizvodnje uprkos značajnom potencijalu".

Vreme: 19.09.2026 08:00

Medij: forbes.n1info.rs

Link: <https://forbes.n1info.rs/novac/vise-od-40-odsto-opštinskih-puteva-u-srbiji-nema-asfalt-i-ovo-je-razlog->

Autori: Redakcija

Teme: održavanje, rehabilitacija, izgradnja puteva

Naslov: Više od 40 odsto opštinskih puteva u Srbiji nema asfalt: I ovo je razlog zašto nam je hrana skupa

Pored toga, čak i kada se radi o postojećim kapacitetima za navodnjavanje, njihova iskorišćenost je niska.

Odnosno, iako su prema zvaničnim informacijama sistemi u javnoj svojini izgrađeni na površini od oko 105.000 hektara, a kada se uključe i privatni sistemi, ukupno tehnički obuhvaćene površine iznose oko 140-150.000 hektara - u praksi se navodnjava manje od 100.000 hektara.

"U odnosu na ukupne oranice (oko dva miliona hektara), to znači da se navodnjava oko pet odsto površina".

Shutterstock/Mateusz Kuca

Planirane investicije kasne

Dodatno se u analizi ističe da je realizacija postojećih planova ograničena. Da je okviru Akcionog plana za period od 2021. do 2023. projektovano dodatnih 160.000 hektara za navodnjavanje, a da je u praksi realizovano tek 30 odsto od tog plana.

Novi planski ciklus, za period od 2023. do 2027. kasni i u suštini replicira ranije ciljeve bez značajnijeg povećanja ambicije, dodaje se.

Ključni problem nije samo u nivou investicija, već i u nefunkcionalnosti i nedovršenosti sistema. "Određeni broj izgrađenih sistema nije stavljen u upotrebu, iako su fizički objekti završeni". Kao primer se daje brana i akumulacija "Mali Idoš" i crpna stanica "Mali Idoš 2".

"Istovremeno, postojeći sistemi često ne dostižu projektovane performanse usled nedovoljnog održavanja i nejasno definisanih odgovornosti između upravljača i korisnika".

Posledica stanja u oblasti navodnjavanja je to da, kako se navodi u analizi, Srbija ne koristi jedan od ključnih mehanizama za povećanje produktivnosti i otpornosti poljoprivrede.

"U uslovima sve izraženijih klimatskih rizika, nedovoljno razvijeni i slabo iskorišćeni sistemi za navodnjavanje direktno ograničavaju prinose, stabilnost proizvodnje i mogućnost prelaska na intenzivnije i vrednosno zahtevnije proizvodne modele".

Nerešeni problemi komunalne infrastrukture

Dalje u analizi Fiskalni savet se osvrće i na komunalnu infrastrukturu, odnosno vodosnabdevanje i kanalizaciju.

Navodi se da je organizovanim snabdevanjem vodom za piće obuhvaćeno više od 80 odsto stanovništva. A u većim naseljima sistemi funkcionišu zadovoljavajuće.

Ipak, značajni problemi ostaju nerešeni. "Gubici vode u distributivnim mrežama i nivo nefakturisane vode su visoki. U pojedinim regionima, kao što su delovi Vojvodine, dolina Velike Morave, kvalitet isporučene vode nije adekvatan".

Istovremeno se u drugim delovima zemlje kao što su Šumadija i jug Srbije, javljaju i problemi u pogledu raspoloživih količina vode. Takođe, deo manjih naselja i dalje nije obuhvaćen organizovanim vodosnabdevanjem.

Još izraženiji problemi, navodi Fiskalni savet, prisutni su u oblasti kanalizacije i prečišćavanja otpadnih voda.

Prema podacima iznetim u analizi, pokrivenost kanalizacionom mrežom ostaje relativno niska - nešto više od 60 odsto stanovništva. I priključenost na postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i dalje je veoma ograničena - oko 13 odsto.

"U praksi, to znači da se značajan deo otpadnih voda ispušta bez adekvatnog tretmana. To posebno pogađa manje vodotoke i osetljive sisteme kao što su sliv Morave i kanalska mreža Hidrosistema Dunav-Tisa-Dunav".

Dodatno, industrijski predtretman otpadnih voda je nedovoljno zastupljen, što dodatno opterećuje postojeće sisteme.

tagovi

